

המחלקה לבריאות הסביבה
שומרים על איכות המים שלך

משרד הבריאות
שירותי בריאות הציבור

מספרי טלפון חשובים המחלקה לבריאות הסביבה:

משרד ראשי: טל. 02-6228846

לשכת בריאות י-ם: טל. 02-6217393

לשכת בריאות צפון: טל. 04-6557806

לשכת בריאות חיפה: טל. 04-8633043

לשכת בריאות מרכז: טל. 08-9788710

לשכת בריאות ת"א: טל. 03-5634707

לשכת בריאות אשקלון: טל. 08-6745011

לשכת בריאות דרום: טל. 08-6263482

הפקה: לפ"מ

מחלת הלגיונרים וכיצד להתגונן מפניה

מאגרי מי השתייה בבניינים ועסקים

פרטים נוספים, ניתן לקבל באתר האינטרנט
של המחלקה לבריאות הסביבה:

www.health.gov.il/sviva

מאגרי מי שתייה בבניינים ועסקים

כללי

תחזוקה תקופתית של מאגרים וצנרת מי שתייה בבנייני מגורים או עסקים מבטיחה את איכות המים מבחינה בריאותית ומונעת בעיות טעם וריח במערכות המים. תכנון ותחזוקת מערכות מים יהיה ע"פ תקנים ישראלים 1205 - 1525.

חומרי הבנייה והציפוי של מערכות המים יעמדו בדרישות ת"י 5452.

הכימיקלים המשמשים לניקוי המערכת יעמדו בדרישות ת"י 5438.

על פעולות התחזוקה להתבצע על פי הנחיות רשות הבריאות ועל ידי אנשים שהוכשרו לכך.

חיטוי המאגר יעשה רק לאחר ניקוי יסודי.

את התקנות, ההנחיות ורשימות אנשי המקצוע ניתן למצוא באתר המשרד.

סיבות לביצוע הניקוי

- בבניין חדש יתבצע ניקוי וחיטוי מערכת מי השתייה מיד לאחר ההתקנה (ולפני השימוש).
- לאחר תיקונים או החלפת אביזרים במערכת.
- במערכת אשר עמדה ללא שימוש זמן רב.
- במקרה שהתגלה זיהום במאגר.
- במקרים בהם יש בעיה אורגנולפטית במים (עכירות, טעם, ריח, צבע).
- מומלץ תחילה להזרים במשך כמה דקות את המים עד לקבלת מים צלולים, ורק כאשר הבעיה נשנית כדאי לפנות לספק המים או לנקות את המערכת.
- בתדירות של אחת לשנה, ע"פ ת"י 1525.

אחזקת מאגר מי השתייה

- המאגר יהיה סגור היטב, ללא אפשרות לחדירת בע"ח או עצמים זרים.
- על המאגר להיות נעול וללא אפשרות גישה, פרט לוועד הבית ו/או אחר מטעמו.
- שטח פנים המאגר יהיה חלק ושלם.

מתקני טיפול מקומיים

משרד הבריאות אינו ממליץ על שימוש במתקנים מקומיים לטיפול במים. במקרה ונעשה שימוש כזה, יש להקפיד על טיפול תקופתי של המתקנים, מכיוון שהם יכולים להוות מקור להתרבות חיידקים.

בשעת הניקוי אין לספק את המים לצרכנים. המים לאחר הטיפול יכילו חומר חיטוי ברמה המתאימה לדרישת תקנות משרד הבריאות.

מהי מחלת הלגינוריום?

מחלת הלגינוריום היא צורה של דלקת ריאות, שהגורם לה הוא חיידק ממשפחת ה- Legionella, בדרך כלל חיידק ה- Legionella pneumophila. החיידק מצוי בסביבה, בעיקר במקורות מים, ומתרבה באופן מואץ במערכות מים עומדים בטמפרטורות שבין 25-45°C. לרוב מדובר במקרי מחלה בודדים שאין ביניהם קשר, אבל לעיתים מתרחשות התפרצויות הקשורות במקור חשיפה משותף.

מהם התסמינים?

למחלת הלגינוריום תסמינים דומים לאלה של דלקות ריאה מסיבות אחרות והם כוללים: חום גבוה, צמרמורות ושיעול (יבש או מלווה בהפרשת ליחה). בחלק מהחולים מופיעים גם כאבי שרירים, כאבי ראש, בלבול ושלשולים. התסמינים מתחילים בדרך-כלל יומיים עד 10 ימים (בדרך-כלל 5 עד 6 ימים) אחרי ההידבקות. החלמה מלאה עלולה להתמשך מספר שבועות. קיימת צורה קלה יותר של מחלה הנגרמת על ידי חיידק הלגינולה ומכונה בשם Pontiac fever. מחלה זאת מתבטאת בתסמינים דמויי שפעת, הכוללים חום, כאבי ראש וכאבי שרירים. במחלה זאת לא מתפתחת דלקת ריאות והיא חולפת ללא טיפול בתוך 2-5 ימים.

אנשים הנמצאים בסיכון יותר גבוה לפתח את מחלת הלגינוריום:

- אנשים בגיל מבוגר, בדרך כלל מעל גיל 65.
- מעשנים כבדים
- בעלי מחלת ריאות כרונית
- בעלי מערכת חיסון חלשה: חולי סרטן, איידס, מקבלי טיפול מדכא חסינות, חולי סכרת ומטופלים בדיאליזה.

כיצד נדבקים בה?

נדבקים במחלת הלגינוריום דרך מערכת הנשימה לאחר שאיפת רסיסי מים הנישאים באוויר ומזוהמים בחיידקי legionella. הטיפות הנישאות באוויר יכולות להגיע ממקורות שונים ביניהם:

- רחצה ושימוש במים חמים (בייחוד מראשי מקלחת)
  - ברכות זרמים (ג'קוזי) ומזרקות
  - מגדלי קירור של מיזוג אוויר
  - מערכות מיזוג אוויר על בסיס קירור אוויר במגע ישיר עם מים
- המחלה אינה מועברת מאדם לאדם.

האם כל אחד השואף חיידקי לגיונלה לריאות יפתח את המחלה?

לא. מרבית האנשים שיחשפו לחיידק לא יפתחו מחלה. מחלה תתפתח בעקבות חשיפה בעיקר אצל אנשים עם גורמי הסיכון המוזכרים לעיל.

כיצד מטפלים בה?

מטפלים במחלה בתרופות אנטיביוטיות. לעיתים קרובות יש צורך באשפוז החולה ובמתן אנטיביוטיקה תוך ורידית.

תנאים אידיאליים להתפתחות החיידק

חיידקי לגיונלה נפוצים מאוד בסביבה, ומצויים במים טבעיים ברמות נמוכות שאינן מגיעות בד"כ למנה מדבקה. הבעיה עולה כאשר ריכוזים גבוהים של החיידק מתפתחים במערכות אספקת מים. תנאים אידיאליים להתפתחות החיידק: מים העומדים ללא תחלופה במשך זמן רב במערכת האספקה, טמפרטורת מים פושרת, משקעי חלודה ואבנית. טמפרטורת מים גבוהה משמידה את חיידקי הלגינולה.

כיצד ניתן למנוע את התפתחות החיידק במערכות אספקת המים?

למניעת מחלת הלגינוריום במבנים מסחריים וציבוריים יש לתחזק את מערכות האוורור והמים בהתאם להנחיות המחלקה לבריאות הסביבה, המופיעות באתר משרד הבריאות.

להקטנת הסיכון בבתי פרטיים מומלץ לנקוט בפעולות הבאות:

1. להחזיק את דודי המים החמים בטמפרטורה גבוהה מ-60 מעלות צלסיוס. כדי להוריד את טמפרטורת המים ולמנוע כוויית ניתן להתקין שסתום ערבוב בנקודות הצריכה.
2. להימנע ככל הניתן מתנאים המאפשרים למים לעמוד ללא תחלופה זמן רב, בעיקר באמצעות צריכת מים קבועה ושטיפה בתדירות גבוהה של מים בקווים הנמצאים ללא שימוש. לאחר היעדרות ארוכה מהבית מומלץ לשטוף את המערכת ולהזרים מים עד קבלת מים טריים.
3. להימנע מהצבת מערכת האספקה ואגירת המים חשופה לשמש.
4. בבית משותף, יש לדאוג לניקוי וחיטוי תקופתי של מאגרי המים שבאחריות ועד הבית, ע"פ הנחיות משרד הבריאות המופיעות באתר האינטרנט המוזכר לעיל, ובאמצעות אדם שעבר הכשרה שאושרה על ידי משרד הבריאות.
5. להחליף או לנקות תקופתית לכלוך מצטבר במסננים בנקודת הכניסה ובתוך הבית, ולהוריד אבנית בראשי הברזים ובראשי מקלחות.
6. ניקוי תקופתי של דוד המים החמים ע"פ הוראות היצרן.
7. במידה ויש בריכת זרמים (ג'קוזי) יש לבצע תחזוקה תקופתית על פי הוראות היצרן.